

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5SŽi/10/2012
Identifikačné číslo spisu:	5012200312
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:5012200312.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu B., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, priečinok PS 42 VD, Želiezovce, proti žalovaným 1/ Krajskej prokuratúre Žilina, Moyzesova 20, Žilina, 2/ Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia o odmietnutí poskytnutia informácie žalobcovi, č. k. Ei 2/2012, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 26. júna 2012, č. k. 20S/38/2012-10, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 26. júna 2012, č. k. 20S/38/2012-10 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“) zastavil konanie, v ktorom sa žalobca domáhal preskúmania fiktívnych rozhodnutí o odmietnutí poskytnutia informácie žalovanými v konaní č. Ei 2/2012. Žalobca žiadal, aby súd rozhodnutia oboch žalovaných zrušil a vec im vrátil na ďalšie konanie.

Poukazujúc na ustanovenia § 18 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) (ďalej len „zákon o slobode informácií“), § 244 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), § 247 ods. 1 OSP a § 250d ods. 3 OSP, vychádzajúc z obsahu podaní účastníkov konania a administratívneho spisu žalovaných, dospel krajský súd k záveru, že žiadosť žalobcu o poskytnutie informácie bola vybavená žalovaným 1/, a to v súlade s § 16 zákona o slobode informácií a v zákonom ustanovenej lehote. Stotožnil sa s vyjadrením žalovaného 1/, že pokiaľ žalobca žiadal poskytnutie jedného kusu linajkového zošita formátu A4 / A5, bloku a vzoru tlačív k § 138 ods. 2 OSP, nejde o akt poskytovania informácií, pretože tu žalobca žiada konkrétne veci, a nie informácie.

Rozhodnutie žalovaného 1/, podľa názoru krajského súdu nespĺňa požiadavku § 244 ods. 3 a § 247 ods. 1 OSP a nie je spôsobilým predmetom prieskumu, pretože žalobca ním nebol ukrátený na svojich právach. Žalovaný 1/ vybavil jeho žiadosť v rozsahu svojich kompetencií, v ostatných častiach žiadosť postúpil povinným osobám.

Vo vzťahu k žalovanému 2/ krajský súd skonštatoval, že tomuto žiadost' o poskytnutie informácií nebola doručená ani postúpená, ani z jej obsahu nevyplýva, že by žalovaný 2/ mal poskytnúť nejaké informácie žalobcovi. Žalovaný 2/ teda nebol a ani nemohol byť kompetentný poskytnúť akékoľvek informácie, preto z jeho strany nemožno hovoriť o existencii akéhokoľvek preskúmateľného rozhodnutia. Neexistuje teda spôsobilý predmet prieskumu podľa piatej časti OSP, krajský súd preto konanie aj vo vzťahu k žalovanému 2/ zastavil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a právo na ich náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov, pretože konanie bolo zastavené.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) podal žalobca odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Svoje odvolanie, s poukazom na vady rozhodnutia krajského súdu v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/, g/, h/ a i/ OSP odôvodnil tým, že krajský súd nesprávne právne posúdil zistený skutkový stav, z ktorého vyvodil nesprávne skutkové závery spôsobujúce vecnú nesprávnosť výroku o zastavení konania. Nebol daný zákonný dôvod pre zastavenie konania, a preto uznesením krajského súdu došlo k porušeniu žalobcovho ústavného práva vyplývajúceho mu z čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Krajský súd podľa názoru žalobcu nepostupoval správne, keď neskúmal fiktívne rozhodnutia v časti odmietnutia informácie v bode 6 a 10 žiadosti. Krajský súd navyše nesprávne a neúplne interpretoval pojem „informácia“. Tento mal vyložiť v súlade s relevantnou judikatúrou správnych súdov v Českej republike tak, že pojem „informácia“ mal vyložiť maximálne racionálne a extenzívne, nie extrémne reštriktívne. Pojmy „zošit“, „blok“, „formulár“, „tlačivo“ sú informáciou kombinovanou textom a grafikou a vzťahuje sa na ne režim zákona o slobode informácií.

Hoci zošit a blok v prevažnej miere obsahujú čisté listy, obsahujú aj textové informácie o výrobcovi, tlačiarňi, reklamné texty, čiarové kódy, logá a chránené známky rôznych typov, pričom každý zošit, či blok má iný vonkajší obal rôznej grafiky. Toto všetko sú relevantné informácie, ktoré mali byť žalovanými 1/ a 2/ žalobcovi poskytnuté.

Žalobca ďalej poukázal, že každá informácia je existenčne spojená s nosičom ako vecou, či už ide o papier, kov, CD, DVD, USB. Preto neobstoí argument krajského súdu, že ide o vec a nie informáciu. Napriek jeho pravdivosti je toto tvrdenie krajského súdu irelevantné, najmä preto, že v súlade s § 7 ods. 2 alinea 1 v spojení s § 16 ods. 1 alinea 2 zákona o slobode informácií musí povinná osoba poskytnúť informácie primárne v požadovanej forme (originál), bez svojvoľného menenia spôsobu sprístupnenia určeného žiadateľom. V opačnom prípade dochádza k porušeniu zákona.

S ohľadom na uvedené označil žalobca výrok napadnutého uznesenia krajského súdu za ústavne nekonformné, nezákonné a vecne nesprávne. Týmto rozhodnutím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. V závere namietol nezákonnosť (nesprávnosť) procesného poučenia o neprípustnosti odvolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu a konanie mu predchádzajúce (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 212 a nasl. OSP), vec prejednal bez prejednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech.

V prvom rade sa najvyšší súd zaoberal otázkou prípustnosti odvolania voči uzneseniu krajského súdu.

Krajský súd zastavil konanie z dôvodu podľa § 250d ods. 3 OSP, v zmysle ktorého súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Odvolanie žalobcu bolo, ako je uvedené vyššie podané včas a proti rozhodnutiu, proti ktorému je

prípustné (§ 250d ods. 3 veta druhá v spojení s § 246c ods. 1 veta druhá OSP). Preto najvyšší súd pristúpil k jeho vecnému vybaveniu.

Predmetom konania pred súdom je v zmysle žaloby žalobcu rozhodnutie žalovaných 1/ a 2/ o odmietnutí poskytnúť informácie podľa § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií (tzv. fiktívne rozhodnutie). Ako vyplynulo zo žaloby a obsahu spisu, neposkytnutou informáciou má žalobca na mysli neposkytnutie jedného kusu linajkového zošitu A4, A5 a bloku, ako aj troch kusov vzoru tlačív k § 138 ods. 2 OSP.

Podľa § 18 ods. 1 zákona o slobode informácií ak povinná osoba poskytne žiadateľovi požadované informácie v rozsahu a spôsobom podľa § 16 v zákonom stanovenej lehote, urobí rozhodnutie zápisom v spise. Proti takému rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

Podľa § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií ak povinná osoba žiadosti nevyhovie hoci len sčasti, vydá o tom v zákonom stanovenej lehote písomné rozhodnutie. Rozhodnutie nevydá v prípade, ak žiadosť bola odložená (§ 14 ods. 3).

Podľa § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií ak povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti neposkytla informácie či nevydala rozhodnutie a ani informáciu nesprístupnila, predpokladá sa, že vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu. Za deň doručenia rozhodnutia sa v tomto prípade považuje tretí deň od uplynutia lehoty na vybavenie žiadosti (§ 17).

Podľa § 17 ods. 1 zákona o slobode informácií žiadosť o sprístupnenie informácií povinná osoba vybaví bez zbytočného odkladu, najneskôr do ôsmich pracovných dní odo dňa podania žiadosti alebo odo dňa odstránenia nedostatkov žiadosti podľa § 14 ods. 2 a 3 a do 15 pracovných dní, ak sa sprístupňuje informácia nevidiacej osobe v prístupnej forme podľa § 16 ods. 2 písm. a/, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona o informáciách proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti podľa § 17. Odvolanie sa podáva povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať.

Žalobca v konaní pred žalovaným 1/, ako aj v konaní pred súdom tvrdil, že o časti jeho žiadosti o sprístupnenie informácie podľa zákona o slobode informácií nebolo žiadnym spôsobom rozhodnuté, a teda po uplynutí lehoty podľa § 17 ods. 1 zákona o slobode informácií došlo k situácii predvídanej v § 18 ods. 3 tohto zákona, teda k vydaniu tzv. fiktívneho rozhodnutia o neposkytnutí informácie v podobe zošita, bloku a tlačíva podľa § 138 ods. 2 OSP.

V tom prípade mal v zmysle § 19 ods. 1 zákona o informáciách k dispozícii odvolanie, ktoré mal v lehote 15 dní odo dňa podľa § 18 ods. 3 veta druhá zákona o slobode informácií podať na Krajskej prokuratúre Žilina.

Žiadosť o poskytnutie informácií bola podaná 05. marca 2012, a teda mala byť vybavená najneskôr 15. marca 2012. Žalobcom tvrdené fiktívne rozhodnutie bolo, v zmysle § 18 ods. 3 veta druhá zákona o slobode informácií, doručené 18. marca 2012 (nedeľa) a následne, lehota na podanie odvolania uplynula 02. apríla 2012.

Žalobca podaním datovaným 15. marca 2012, daným na poštovú prepravu 28. marca 2012 doručil Okresnému súdu Žilina odvolanie proti rozhodnutiu Krajskej prokuratúry Žilina, č. k. Ei 2/2012. Okresný súd Žilina podanie 10. apríla 2012 odstúpil Krajskej prokuratúre Žilina.

Podľa ustálenej súdnej praxe pre zachovanie lehoty na podanie odvolania v správnom konaní stačí, ak sa odvolanie odovzdalo na poštovú prepravu posledný deň lehoty, avšak len vtedy, ak sa v súlade s ustanovením § 54 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. adresovalo orgánu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (pozri k tomu napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 1999, sp. zn.

6SŽ/111/1998). Modifikované pre účely zákona o slobode informácií, odvolanie sa považuje za podané včas, ak sa odovzdalo na poštovú prepravu posledný deň lehoty a bolo adresované povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať.

Hoci teda žalobca predmetné odvolanie odovzdal na poštovú prepravu v lehote na jeho podanie, z obálky, ako aj zo samotného podania vyplýva, že ho v rozpore s § 19 ods. 1 veta druhá zákona o informáciách adresoval Okresnému súdu Žilina, ktorý nie je povinnou osobou, ktorá mala vydať žalobcom tvrdené a napádané rozhodnutie podľa § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Zákon o slobode informácií pre rozhodnutie povinnej osoby o neposkytnutí informácie, a to aj v prípade podľa § 18 ods. 3 cit. zákona pripúšťa odvolanie. Hoci žalobca v konaní podal odvolanie, toto bolo podané na nesprávnom orgáne. Nemožno preto požiadavku vyčerpania riadneho opravného prostriedku, v tomto prípade odvolania podľa § 19 ods. 1 cit. zákona, považovať za splnenú.

S ohľadom na uvedenú skutočnosť najvyšší súd dospel k záveru, že napriek odlišnosti v odôvodnení, je uznesenie Krajského súdu v Žiline z 26. júna 2012, č. k. 20S/38/2012-10 vo výroku vecne správne a je namieste ho potvrdiť (§ 219 ods. 1 v spojení s § 250a ods. 3 OSP).

Najvyšší súd však považuje za potrebné dodať, že záver krajského súdu o neexistencii spôsobilého predmetu konania vo forme aj len fiktívneho rozhodnutia podľa § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií je správny.

Pod pojmom „informácia“ sa rozumie akýkoľvek obsah alebo jeho časť v akejkoľvek podobe, zaznamenaný na akomkoľvek nosiči, najmä obsah písomného záznamu na listine, záznamu uloženého v elektronickej podobe alebo záznamu zvukového, obrazového alebo zvukovo-obrazového.

Žalobca vo svojich podaniach namietal nesprávnosť výkladu pojmu „informácia“ žalovaným a tiež krajským súdom. Tvrdil, že v zmysle požiadavky extenzívneho výkladu tohto pojmu sa informáciou rozumie aj ním žiadané informácie - zošit, blok a tlačivo na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Najvyšší súd sa, podobne ako krajský súd, nemôže stotožniť s týmto chápaním pojmu informácia. Ako

vyplýva z vyššie uvedenej definície vychádzajúcej z českej právnej úpravy (zákon č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím), žalobcom požadované „informácie“ - zošit a blok možno považovať za nosiče informácií, ale nie za informácie. Ak v odvolaní žalobca poukazuje na to, že zošit a blok obsahujú aj textové informácie o výrobcovi, tlačiarňi, reklamné texty, čiarové kódy, logá a chránené známky rôznych typov, pričom každý zošit, či blok má iný vonkajší obal rôznej grafiky, čo všetko sú relevantné informácie, najvyšší súd musí konštatovať, že zo žiadnych podaní žalobcu nevyplýva, že by mal záujem o niektorý z týchto údajov. Opäť je namieste upozorniť na skutočnosť, že aj v tomto prípade si zošit, či blok zachovávajú povahu nosiča informácie - textovej informácie o výrobcovi, tlačiarňi, atď..

Obdobne tak tlačivo, respektíve formulár žiadosti, nemožno považovať za informáciu v zmysle zákona o informáciách. Vyplýva to tiež z jeho funkcie, ktorou získať od žiadateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 2 OSP informácie relevantné pre rozhodnutie o jeho žiadosti. Žalobcom požadované tlačivo je navyše hromadne prístupné prostredníctvom internetovskej stránky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky ().

O náhrade trov odvolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a §250k ods. 1 OSP, nakoľko žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a žalovaným zo zákona náhrada trov konania neprislúcha.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.